

KORISTI I RIZICI PRIMENE POLIFENOLA U TRUDNOĆI

Dragana Dekanski

Univerzitet u Beogradu
Institut za primenu
nuklearne energije - INEP,
Beograd, Republika Srbija

Polifenoli su jedinjenja koja se nalaze u većini namirnica biljnog porekla. Njihova široka rasprostranjenost u namirnicama, te dodatno povećana dostupnost kroz unos napitaka (kafa, čaj), ali i farmaceutskih proizvoda kao dodataka ishrani, dovela je i do njihovog povećanog unosa tokom trudnoće. Za ovu grupu jedinjenja vezuje se širok repertoar bioloških aktivnosti, prvenstveno zahvaljujući njihovom antioksidativnom dejstvu, te ulozu u modulaciji signalnih puteva povezanih sa oksidativnim stresom i inflamacijom. Ova oksidativno-inflamatorna osa signalizacije u normalnoj trudnoći je kontrolisana i izbalansirana antiinflamatornim medijatorima, endokrinim faktorima i ćelijskim signalnim molekulima koji posreduju u oksidativnom stresu. Ako dođe do poremećaja regulacije u ovim procesima može doći do razvoja različitih komplikacija trudnoće. Poznati su efekti primene pojedinih polifenola u ranoj

trudnoći: njihova uloga u funkciji trofoblasta, formiranju placente, uključujući i molekularne mehanizme tog dejstva. Dostupan je i veliki broj podataka o ulozu polifenola u nekim od patoloških stanja povezanih sa trudnoćom, kao što su preeklampsija i gestacijski dijabetes melitus, ali i o rizicima njihove primene naročito u poslednjem trimestru trudnoće. Svakako, posebnu pažnju treba posvetiti polifenolima koji se koriste u visokim dozama, sa ciljem da se identifikuju kako potencijalni benefiti tako i rizici u vezi sa njihovom upotrebom u prevenciji poremećaja trudnoće. Dodatno, primena polifenola u ishrani tokom trudnoće zahteva posebnu pažnju s obzirom na moguće efekte na adaptivne mehanizme i razvoj fetusa. Dalja istraživanja su veoma potrebna da bi se jasno definisali i in vivo efekti metabolita polifenola tokom trudnoće, kao i uloga polifenola u trudnoći u poodmakloj životnoj dobi (advanced maternal age).